

Decrete der S. Congregatio Rituum.

Das März und April-Heft 1861 der *Analecta juris pontificii* enthält folgendes, eine neue Auflage des *Missale Romanum* betreffende Decret der S. R. C. vom 25. September 1860, auf welches oben Seite 322 verwiesen wurde.

Decretum Urbis et Orbis. Missale Romanum. — Quum duo Romae nova missalia quamprimum debeant in lucem prodire, alterum ex typographia S. Congregationis de Propaganda Fide, alterum ex typographia Josephi Salviucci, Sacrorum Rituum Congregationis secretarius inhaerens decreto generali super editione librorum liturgicorum diei 26. aprilis 1854, sui muneris esse duxit omni vi eniti ut eadem plene concordent cum archetypis editionibus Clementis VIII ac Urbani VIII, nec non cum alia ad illas fidelissime exacta, typisque S. Congregationis de Propaganda Fide anno 1714 impressa, pro qua adornanda ipsa S. Rituum Congregatio diebus 25. septembris 1706 et 18. septembris 1714 duo tulit Urbis et Orbis decreta. Quo vero secretarius praedictus propositam metam attingeret, viris non minus diligentibus quam rubricarum scientia praeditis in partem laboris adscitis, omnia illa, de quibus dubium aliquod exoriri potuit non modo cum allegatis, sed quoties necesse visum est etiam cum quatuor aliis optimae notae editionibus conferre curavit non multo post Urbanum VIII cuspis, sive Romae anno 1643 a Bernardino Tani et anno 1677 a typographia Reverendae Camerae Apostolicae, sive Venetiis anno 1640 a Petro Ciera et anno 1654 a Francisco Boba. Confugit insuper ad decreta authentica Sacrorum Rituum Congregationis, atque ex iis tutissimam normam desumpsit ad plura, praesertim in rubricis emendanda vel resecanda a typographis in recentioribus Missalis Romani editionibus immutata vel addita. Verum

quum in hoc examine nonnulla sibi occurrissent gravioris momenti dubia, eadem discutienda ac dirimenda subiecit Congregationi Sacrorum Rituum particulari a SS^{mo} Domino Nostro Pio Papa IX. hunc in finem delectae. Haec autem quum die 25 septembris 1860 convenisset in aedes Emi et Rmi Domini Cardinalis Constantini Patrizi Sacrorum Rituum Congregationis praefecti, singulis mature perpensis, proposita dubia definivit ut sequitur.

Dubium 1. Certum est in oratione: *Nobis quoque peccatoribus* intra missae canonem nonnisi tria ista verba clara voce esse dicenda; idque aperte innuunt tum rubricae generales cap. XVI, n. 1, tum ritus servandus in celebratione missae c. IX, n. 3, ubi ita praescribitur: *Quum dicit* (sacerdos): *Nobis quoque peccatoribus, voce aliquantulum elevat et prosequitur secreto famulis tuis etc.* Sed quum accurata isthaec distinctio inter verba secreto, aut elata voce, dicenda desideratur in rubrica Ordinis Missae absolute praescribente: *Manu dextera percutit sibi pectus elata parum voce dicens: Nobis quoque peccatoribus famulis tuis etc.* Quaeritur an ad clariorem hanc postremam rubricam reddendam, post verba: *Nobis quoque peccatoribus addi* possit intra parenthesim brevis haec adnotatio: *Et prosequitur secreto?*

Ad I. *Non expedire.*

Dubium II. Neque in rubricis generalibus, neque in ritu celebrandi missam neque in Ordine Missae dum statuitur, ut in fine missae legatur evangelium Sancti Joannis: *In principio erat verbum* nulla indicatio occurrit, qua scire possit sacerdos, in qua parte missalis evangelium illud reperiatur, et istiusmodi silentium commune est quibuscumque Missalis Romani editionibus non exclusis archetypis Clementis VIII. et Urbani VIII. Quum autem peropportunum videri possit id aliquo modo in ordine missae indicari, seu remittendo sacerdotem per simplicem citationem folii ad tertiam missam Nativitatis Domini, ubi prae-

dictum evangelium habetur, sive evangelium ipsum apponendo per extensum in fine Ordinis Missae, prout fieri solet in canone missae pontificalis; quaeritur an et quomodo allegatio praedicti evangelii apponi possit in missalibus proxime edendis?

Ad II. *Nihil innovetur.*

Dubium III. Quum ab anno 1806. in persona Francisci II. Austriae imperatoris cessaverit romanum imperium, non amplius hodie dicendae sunt orationes pro romanorum imperatore assignatae tum feria VI. in Parasceve in missa Praesantificationis, tum Sabbato Sancto in postrema parte praeconii paschalis, prout expresse declaravit Sacra Rituum Congregatio in Sarsinaten. 3. augusti 1839, in Mechlinien. die 7. decembris 1844. ad VI, in Maceraten. die 14. junii 1844 ad III. Quaeritur ergo 1. An praedictae orationes expungendae sint in novis Missalis Romani editionibus?

Ad III. *Negative.*

Et quatenus Negative. 2. An ad utramque orationem brevis apponi debeat rubrica, qua declaratur eas hodie esse omitendas?

Ad 2. *Negative.*

Et quatenus negative. 3. An saltem istiusmodi adnotatio apponi debeat initio missalis post rubricas generales inter decreta Sacrorum Rituum Congregationis?

Ad 3. *Affirmative.*

Dubium IV. Quotquot in lucem prodierunt post Urbanum VIII. Missalis Romani editiones, recentioribus tantummodo exceptis rubricam missae de solemnitate Corporis Christi his verbis concipiunt: *Infra octavam dicitur haec eadem missa et non fit de aliquo Sancto nisi fuerit duplex occurrens, non autem translatum.* Rubricae huic perfecte concordat parallela brevii romani rubrica ante officium Corporis Christi, quae ita se habet: *Infra octavam non fit de festo nisi fuerit duplex... nec fit de duplici translato.* Verum quum in recentioribus editionibus primae rubricae additae pri-

vato arbitrio haec verba fuerint, *nisi sit primae vel secundae classis*, factum hinc est, ut quae intra utramque rubricam aderat olim perfectissima consonantia, ob recens istiusmodi additamentum omnino cessaverit. Ceterum quum denegari non possit verba *nisi sit primae vel secundae classis* cohaerere declarationi in nonnullis particularibus decretis a Sacra Rituum Congregatione factae praesertim in *Ulyxbonen.* diei 30. maii 1699. ad 2; hinc quaeritur an a praedicta missalis rubrica expungenda sint verba recentius addita *nisi sint primae, vel secundae classis?*

Ad IV. *Negative eademque verba addantur in novis breviarii romani editionibus.*

Dubium V. In festo Purificationis Beatae Mariae Virginis ante missam legitur haec rubrica: *Si hoc festum venerit in Dominica septuagesimae, sexagesimae et quinquagesimae fit tantum benedictio et distributio candelarum et processio, et missa dicitur de Dominica, missa autem festi transfertur ad sequentem diem.* Quid nomine *sequentis diei* in hac rubrica foret intelligendum, nullum potuit exoriri dubium, donec dies tertia februarii nonnisi a festo simplici fuit occupata. Ast postquam pro multis dioecesibus praedictae diei affigi coepit festum duplex vel semiduplex, tunc non immerito dubitatum fuit, utrum pro *die sequenti* intelligenda foret ipsa dies tertia februarii, quamvis impedita, an potius prima dies post eam vacua a festo duplici vel semiduplici. Cui dubio Sacra Rituum Congregatio ut occurreret, generale decretum edidit *Urbis et Orbis* die 20. iulii 1748, quo ita cavit: *Quando ejusmodi casus intervenerit, officium Purificationis esse transferendum ad feriam secundam immediate sequentem quocumque festo etiam aequalis, non tamen altioris ritus in eam incidente. Et ita servandum mandavit, quando festum Annunciationis Beatae Mariae Virginis occurrat in dominica privilegiata. Quod si in hebdomada majori vel paschali, tunc An-*

nunciationis officium pari cum privilegio in feriam secundam post dominicam in Albis voluit transferri. Atque hoc decretum generalibus kalendarii Romani rubricis adjici praecepit. Quum itaque hoc decretum juxta mentem Sacrae Congregationis adjici debeat rubricis generalibus, quaeritur an in praedicta Missalis Romani rubrica verba *in sequentem diem* commutandae sint cum hisce verbis: *In feriam secundam immediate sequentem quocumque festo etiam aequalis, non autem altioris ritus in eam incidente?*

Ad V. *Affirmative.*

Dubium VI. Eamdem ob causam quaeritur, an ante missam Annunciationis Beatae Mariae Virginis sit nova rubrica adjicienda qua privilegium hujus festi annuncietur ad formam praecitati decreti *Urbis et Orbis* diei 20. julii 1748?

Ad VI. *Affirmative.*

Dubium VII. Quum autem idem privilegium, et sub eadem clausula ut *generalibus kalendarii romani rubricis adjiciatur* hoc vertente anno fuerit a SS^{mo} Domino Nostro Pio Papa IX. decreto *Urbis et Orbis* diei 24. maii tributum festo Conceptionis B. M. Virginis, quaeritur, an similis rubrica huic quoque festo sit adjicienda.

Ad VII. *Affirmative.*

Dubium VIII. In omnibus antiquis editionibus Missalis Romani non exclusis illis Clementis VIII. et Urbani VIII. immediate ante missam Purificationis Beatae Mariae Virginis ita legitur: *Finita processione... candelae tenentur in manibus accensae, dum legitur evangelium, et iterum ad elevationem sacramenti usque ad communionem.* Huic rubricae in recentibus editionibus adjuncta fuerunt haec alia verba ad litteram desumpta ex caeremoniali episcoporum lib. 2, cap. 26, n. 19: *Si vero missa fuerit de dominica, candelae non accenduntur.* Inficiari nequit additamentum istud in se spectatum eam utilitatem praeserre, ut rubricae uberius de-

clarandae optime inserviat, ipsaque verba, quibus conceptum fuit, quatenus derivata ex caeremoniali episcoporum, vim legis habere. Nihilominus quum eadem additio nova sit, et privato tantum arbitrio facta, quaeritur utrum eadem conservari, an potius supprimi debeat?

Ad VIII. *Affirmative ad primam partem: negative ad secundam.*

Dubium IX. Duo festa septem dolorum Beatae Mariae Virginis, quorum alterum affixum est feriae VI. post dominicam Passionis, alterum vero dominicae III. septembris reguntur quoad modum translationis non a generalibus breviarii et Missalis Romani rubricis, sed a legibus omnino propriis, quae inter praedictas rubricas minime continentur. Siquidem de primo illo festo cautum est, ut, quando celebrari nequit feria VI post dominicam Passionis vel in sequenti sabbato, illo anno omittatur nec transferatur ad tempus paschale. Ita definivit Sacra Rituum Congregatio in *Corduben.* die 3. septembris 1672 ad 3. et 4. De secundo autem festo duo extant decreta *Urbis et Orbis* dierum 18. septembris 1814 et 19. augusti 1817, quibus regulae illud transferendi de una in aliam dominicam fuse declarantur. Jam vero quum ad sacerdotum instructionem peropportunum videatur, ut de modo eadem festa transferendi aliquid adnotetur in novo missali, quaeritur: an ante missam utriusque festi sit apponenda peculiaris rubrica, qua ordo translationis declaretur ad formam praedictorum decretorum?

Ad IX. *Affirmative.*

Dubium X. Quod in praecedenti dubio notatum fuit, quum locum quoque habeat relate ad festum Pretiosissimi Sanguinis dominica 1. julii juxta decretum *Urbis et Orbis* datum Cajetae die 10. augusti 1849; quaeritur: an ante missam hujus festi apponi debeat peculiaris rubrica ex verbis praedicti decreti desumenda?

Ad X. *Affirmative.*

Dubium XI. Postquam Sacra Rituum Congregatio in Remen. die 16. februarii 1754. definivit, quomodo ordinanda sit

missa Inventionis Sanctae Crucis, si transferri eam contingat post Pentecosten, apponi coepit in corpore missalis ad diem 3. Maii specialis rubrica id declarans, non iisdem tamen verbis concepta, quae praefert decretum, sed longe diversis, licet quoad rei substantiam decreto consonis. Quamquam vero haec rubrica apprime utilis videatur, nihilominus quum eadem desideretur in omnibus antiquis editionibus, quaeritur: I. An conservari debeat?

Ad XI. *Affirmative.*

Et quatenus affirmative: 2. An reformari debeat servatis expressionibus praelaudati decreti?

Ad 2. *Affirmative.*

Dubium XII. Post decretum *Urbis et Orbis* diei 10. septembris 1847 nullum potest esse dubium, quin missa Patrocinii S. Josephi Confessoris Sponsi Beatae Mariae Virginis apponenda sit in corpore Missalis Romani. Sed quum missa haec ordinata sit pro tempore paschali, quaeritur: Quomodo sit ordinanda missa Patrocinii Sancti Josephi in casu translationis post Pentecosten?

Ad XII. *Missam Patrocinii Sancti Josephi legi debere post Pentecosten uti ordinata est pro tempore paschali, demptis solummodo Alleluja sumptoque gradu-ali, ex missa diei XIX. martii cum versiculo proprio: Fac nos innocuam Joseph etc. et tribus Alleluja dispositis juxta rubricas.*

Dubium XIII. In missa Sancti Laurentii martyris die 10. augusti post evangelium legitur: *non dicitur Credo nisi in ecclesia propria, aut nisi venerit in dominica.* In missa autem diei octavae, quae incidit infra octavam Assumptionis Beatae Mariae Virginis notatur absolute *dicitur Credo.* Jam vero quum in casu prorsus simili, nimirum in die Nativitatis Sancti Joannis Baptistae, qua Credo non dicitur nisi in ecclesia propria aut nisi venerit in dominica, relate ad diem octavam rubrica expresse adnotet *dicitur Credo propter octavam*

Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, quaeritur: An etiam in die octava Sancti Laurentii adjici haec rubrica possit *dicitur Credo etiam extra ecclesiam propriam propter octavam Assumptionis Beatae Mariae Virginis?*

Ad XIII. *Negative.*

Dubium XIV. Post missam Sanctorum Apostolorum Simonis et Judae die XXVIII. octobris recentioris Missalis Romani editiones hanc habent rubricam ignotam editioni Sacrae Congregationis de Propaganda Fide anni 1714 ceterisque antiquioribus: *Si in vigilia omnium Sanctorum occurrerit missa de aliquo festo semiduplici, tunc tertia oratio erit A cunctis non vero de Spiritu Sancto.* Consonat certissime haec rubrica cum particulari decreto Sacrorum Rituum Congregationis in una *Ordinis Capucinorum* diei 21. junii 1710 ad 2. Nihilominus quum eadem desit, juxta dicta in omnibus antiquis editionibus, quaeritur: An eadem rubrica conservari debeat?

Ad XIV. *Negative.*

Dubium XV. In decreto *Urbis et Orbis* novum missale diei 25. septembris 1706 ad XI quum quaesitum fuisset: *Utrum quando occurrit dedicatio basilicarum Salvatoris et Sancti Petri infra octavam dedicationis aliarum ecclesiarum, assignandae sint aliae collectae vel orationes vel sit omittenda commemoratio?* Sacra Rituum Congregatio respondit: *Sumatur pro commemoratione alia oratio de communi, nempe Deus qui invisibiliter etc. et apponatur decretum in principio missalis.* Ex hac clausula responsioni adjecta quisque intelligit, non eam fuisse S. Congregationis mentem, ut haec responsio admodum rubricae in corpore missalis insereretur, sed tantummodo ut apponeretur in principio missalis post rubricas generales, inter decreta ejusdem Sacrae Congregationis. Reapse in missali edito anno 1714 a Sacra Congregatione de Propaganda Fide, pro quo adamussim hoc latum fuerat decretum, nulla quoad variandas orationes

peculiaris rubrica inserta fuit missae in anniversario dedicationis ecclesiae; et licet verum sit neque initio missalis (forsan ex oblivione) ullam adnotationem de eadem re appositam fuisse, constat tamen a quavis nova rubrica addenda abstinuisse editores. Ast quod praedicti missalis editores piaculo sibi duxerunt, id recentiores typographi fas sibi esse putarunt, hac addita arbitrio suo rubrica in praedicta missa post orationes pro ipso die dedicationis assignata: *Praedictae orationes debent sumi quotiescumque occurrerint plures commemorationes de anniversario dedicationis ecclesiae*. Haec quum ita se habeant, quaeritur: Utrum in novo missali standum sit adamussim praecitato Sacrorum Rituum Congregationis decreto; an illo minime obstante, retineri possit praedicta rubrica?

Ad XV. *Affirmative ad primam partem, negative ad secundam.*

Dubium XVI. Missalia hactenus edita postcommunione in collatione Sacrorum Ordinum exhibent cum conclusione *Per Dominum etc.* licet verba *tuae redemptionis* demonstrent orationem dirigi ad Filium Dei, ac proinde postulent juxta rubricas conclusionem; *Qui vivis etc.* Certe in casu prorsus simili, nimirum in postcommunione missae quotidianae pro defunctis, quae ita se habet: *Animabus, quaesumus Domine, famulorum, famularumque tuarum oratio proficiat supplicantium, ut eas et a peccatis omnibus exuas, et tuae redemptionis facias esse participes*. Missalia omnia ponunt conclusionem: *Qui vivis etc.* Quaeritur itaque: Quomodo concludi debeat postcommunio in collatione Sacrorum Ordinum?

Ad XVI. Adhibendam esse conclusionem: *Qui vivis etc.*

Dubium XVII. Ad omnem incertitudinem adimendam circa interpretationem rubricae, quae legitur ante missam pro sponso et sponsa, Sacra Rituum Congregatio decreto *Urbis et Orbis* diei 7. januarii 1784 approbante Summo Pontifice Pio VI. declaravit: *In celebratione Nuptiarum, quae fit extra diem dominicum, vel alium diem festum de praecepto seu in*

quo occurrat duplex primae vel secundae classis, etiam si fiat officium et missa de festo duplici per annum sive majori, sive minori, dicendam esse missam pro sponso et sponsa in fine missalis, post alias votivas specialiter assignatam: in diebus vero Dominicis, aliisque diebus festis de praecepto, ac duplicibus primae et secundae classis dicendam esse missam de festo cum commemoratione missae pro sponso et sponsa. Jam vero quum publice expediat, ut decretum istud minime ignoretur a parochis aliisque sacerdotibus ad nuptiarum benedictionem legitime deputatis, quaeritur: 1. An ex eodem decreto nova rubrica confici possit, quae apponatur in corpore missalis ante missam pro sponso et sponsa?

Ad XVII. *Affirmative ad formam decreti.*

Et quatenus negative 2. An saltem decretum ipsum apponi possit initio missalis post rubricas generales.

Ad 2. *Provisum in primo.*

Dubium XVIII. In missa propria Immaculati Cordis Beatae Mariae Virginis a Sacra Rituum Congregatione approbata die 21. julii 1855 ac inserenda in appendice Missalis Romani pro aliquibus locis secreta ita se habet: *Majestati tuae, Domine, Agnum immaculatum offerentes, quaesumus, ut corda nostra ignis ille divinus accendat, qui Cor B. M. Virginis ineffabiliter inflammavit.* Inspectis rubricis secreta concludenda videtur: *Per eundem Dominum etc.* eo quod initio orationis mentio fiat Filii Dei. Nihilominus quum in missa, quae asservatur in actis Sacrorum Rituum Congregationis secretae conclusio sit: *Per Dominum* quaeritur: Quomodo sit secreta haec concludenda?

Ad XVIII. *Concludendam esse verbis:* Per eundem Dominum etc.

Dubium XIX. In missa propria B. Pauli a Cruce paucis abhinc annis approbata ac similiter inserenda in appendice pro aliquibus locis, graduale pro tempore paschali desumptum fuit

ex capite 3. epistolae ad Colossenses ita tamen, ut lectioni vulgatae presse non inhaereat. In praedicta enim missa legitur: *Mortui estis, et vita vestra abscondita est cum Christo etc.... Quum Christus apparuerit vita vestra, et vos apparebitis etc.* Quando vulgata in primo testimonio ita se habet *est abscondita*, in altero autem testimonio *tunc et vos apparebitis etc.* Quaeritur itaque: An in nova missalis editione praedictum graduale sit reformandum juxta lectionem vulgatae?

Ad XIX. *Affirmative.*

Facta postmodum de praemissis per infrascriptum S. Rituum Congregationis secretarium SS^{mo} Domino Nostro Pio Papae IX. relatione Sanctitas Sua superiores responsiones Congregationis particularis a se deputatae ratas habere et approbare dignata est; contrariis non obstantibus quibuscumque. Die 27. septembris 1860.

Pfarrkonkursfragen vom 8. bis 9. Okt. d. J.

D o g m a t i f.

1. Potestne canon Syn. Trid. (sess. IV.), qui ecclesiae adscribit, judicare de vero sensu et interpretatione scripturarum sacerarum ex principiis catholicis probari?

2. Num is, qui causas matrimoniales Christi fidelium foro saeculari exclusive vindicat, haeresin incurrit?

3. Estne judicium s. d. particulare certum certitudine fidei?

M o r a l.

1. Quid requiritur, ut actus aliquis sit peccatum, et quid, ut sit peccatum mortale?

2. Quid et quotuplex est sacrilegium?

3. Quid requiritur, ut occulta compensatio sit licita?